

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Helyben egy hónapra 1 kor., negyedévre 3, fél évre 6, egész évre 12 kor.
Vidéken: egy hónapra 1 kor., 20 fill., 1/2 évre 3 kor. 60 fill., 1/2 évre 7 kor., 1 évre 14 kor.
Egyes szám ára 4 fillér (2 kr.).

Felelős szerkesztő:
BARTÓK LAJOS.
Kiadótulajdonos:
WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA R.-TÁRSASÁG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. ker., Vármegye-utca 11—13.
Apró hirdetések ára: egy szó 2 fill., vastagabb betűvel 4 fill.
Hirdetések nonpareille számítással, díjszabás szerint.

A nagy Galeotto.

Budapest, szept. 18.

Juszticia asszonynak pedig, a mikor itélkeznek, be szokás kötni a szemét. Hogy ne lánson se jobbra se balra az érdekelt emberek között, hogy ne hallgassa meg a tömeg kiáltását, hogy ne vezesse semmi egyéb, csak a tiszta lelkiismerete. Lőcsén azonban kihozták ő nagyságát a piacra. Odaállították a kíváncsi, a tolakodó, a rosszszájú emberek közé, a kik tele beszéltek a fülét hangos pletykasággal. Suttogtak, rágalmaztak felelőség nélkül. A nagy Galeotto suhogott a levegőben.

Egészen párhuzamosan a lőcsei királyi törvényszékkal, törvényt ül immár az újságok közvéleménye a tátrafüredi dráma tárgyában. A közönség jogot formál erre a szenzációra és hangos kiméletlenséggel végzi a maga dolgát.

És mialatt a hivatásos bíróság az előnyomozás nehéz feladatát végzi, mialatt a törvényszék még tisztában sincs azzal, vajjon vád alá helyezhetők-e azok, a kik eddig csak terheltek; az anyagi igazság-

szolgáltatás teljes bizonytalanságának közepette a közvélemény immár állást foglalt az ügyben. Nap-nap mellett hozzák az újságok a színes-nél-színesebb jelentéseket a vizsgálat folyamatáról, a mely adatok a képzelet és a töltés nagyzó szárnyain repülnek. A hírlapok tulajdonképpen a közönség gondolkodását reprodukálják. Így beszél, így hisz, így gyanít, így sugalmaz ezer meg ezer ember; így adja tovább a világ impresszióit, így fogadja be az érdekes híreket: kritika nélkül egyedül a hangulat szerint. Mit is törődik ez a szenzációhajhász hangulat mások érzékenységével? Mit bánja az idegizgató közlemény az áldozatokat, a melyeken keresztül gázol?!

Nagy Galeotto nem felelős senkinek. Ha a törvényszék téves alapon ártatlanul elítél valakit, ezért az egész világ elégtételt kiabál. A németek »justizmord«-nak nevezik ezeket az eseteket s büntetőjogi kongresszusokon sok határozatot fogadtak már el, a mely szerint az ártatlanul elítéltek kártérítési igénye biztosított, úgy az állammal,

mint mindazokkal szemben, kik vád alá helyezésében közreműködtek. A kit azonban Nagy Galeotto kivégez, azt ugyan nem rehabilitálja senki sem!

A lőcsei drámánál is úgy leszünk, hogy a törvényszék egyedül összetett bizonyítékok alapján ítélt. A terhelt tagadása mellett s tanúk hiányában a lélektani okok valószínűségéből kella bűncselekmény szükségképpeniségét megkonstruálni. Az esküdtek ép logikai érzékére s tiszta lelkiismeretére lesz szükség, hogy okozati láncfűzés nyomán a bűnösséget megállapítsák. És mielőtt még ezek az esküdtek összeülnének, egy mesterséges közvélemény már előre zsuggerálja véleményüket. Tömegesen érkeznek a vizsgálóbíróhoz a titkos levelek, a gyanúsítások, az egyéni kombinációk és csodálatos: mindez nyilvánosságra kerül.

Az esküdtek önálló judiciumát egészen elhomályosítja az a sok hamis nyom, a melyen a hivatalos apparátus mellett, a nagyközönség az igazságot keresi. A sejtelmek ködében tévelyeg a lelkiismeretük s ki tudna akkora

világosságot árasztani ebbe az ügybe, hogy a vádlottak bűnössége kétségtelenül kiderüljön?! A törvényszék ezért alighanem fel fogja menteni a terhelteket, de vajjon ez a felmentés visszaadja-e nekik azt a becsületet, a melyet a gyanúsító közvélemény már eleve megmérgezett?! Ki fog méltó elégtételt szolgáltatni annak az uri asszonynak, a kit a rágalom kiméletlenül kezdett s beleavatkozott legszentebb magánügyeibe, nyilvánosságra hozta, kutatta, színezte leveleit, szívbéli viszonyait — sippal, dobbal, mint valami közprédát?!

Kétségtelen, hogy ebben a tátrafüredi esetben a szenzáció érdekében mélyen megsértették azt a diszkrecziót, a melyet folyamatban levő bűnügyi eljárásoknál a közérköls megkövetel és súlyosan megszegtek magát a törvényt, a mely éppen az igazságszolgáltatás érdekében és a terheltek jogvédelme számára szigorúan megállapítja a diszkrecziót. Az 1896: XXXIII. t.-cz., a mely a bűnvádi perrendtartást szabályozza, 191. §-ában világos utmutatást nyújt ebben az esetben. A

A „MAGYARSÁG“ TARCZAJA.

A gróf és a piktor.

Írta: Szépfaludy Ö. Ferencz.

— A Magyarország eredeti tárczája. —

Munkácsy Mihály, a mester sokaké, az egész viláé volt. De az a kör, a mely 1867—1868-ban körülötte képződött, még igen szűk, a nagy művész csak kezdő volt. Abban az időben egy nagy dalárünnepély alkalmasból ismerkedtem meg vele Aradon; ifj. Abrányi Kornél mutatott be neki.

— Szervusz, — szól röviden s úgy megszorította a kezemet, hogy még akkor sem feledtem volna el ezt a kézzsoritást, ha a nagy művészt nem emelte volna is fel sorsa olyan szédítő magasra...

Munkácsy Mihálylyal az aradi találkozás után Budapesten is találkoztam gyakran s nem egyszer invitált meg muzeumbeli műtermébe, melyet Ligeti Antal, a képtár őre, pártfogója, buzdította engedett neki át. Mint kezdő újságíró s végzett jog-

hallgató el-ellátogattam a műterembe s nem kis álmélkodással voltam eltelve, mikor a fiatal piktor genreképeit szemlélhettem. A „Leánykérés“, a „Kukoriczapattogatás“ akkor már ott parádézott a falon s jelentette minden ékes szónál ékebben, hogy Munkácsy Miskáról, mikorra Munkácsy Mihály lesz, többet fog tudni a világ, mint egy tucat bukott miniszterről.

Nekem a népeletképeken kívül egy pompás női fej tűnt fel. Erről a festményről mostanában nem olvastam semmit, pedig 1868-ban nagyobb kedvvel, gondal festett arcképe nem volt a fiatal művésznék. Hála mestere és pártfogója iránt, tisztelete a kiváló urnó iránt, inspirálta Munkácsyt.

Ez a kép Ligeti Antalné arcképe volt.

— Bájos asszony! — kiáltottam föl, mikor megmutatta a sikerült arcképet.

— Nyomorult halvány másolat az eredetihez képest! — válaszolta Miska; de azért nem tudta szemét elvonni a gyönyörű festményről.

Egy délután, már szürkületi kez-

dett, mikor belépett a műterembe Ligeti Antalné, hogy megnézze: kézen van-e már az arckép?

Ligeti mester hitvese sugár, magas, szőke hölgy volt, ideálul teremtve. Oltárképeken láthatunk ilyen madonna-arcképeket.

A fiatal piktor bemutatott s alig bucsuzott el a fiatal asszony és tért vissza nemzeti muzeumbeli laktermébe, Munkácsy odaszólt hozzám:

— Ugy-e, hogy az enyém csak nyomorult másolat?

Munkácsy Mihály alig birta kiadni kezéből az arcképet. Mindig volt rajta valami javítani való. Ha az eset pihent, akkor a szeme járt végig a nemes arcon s mintha ezt a munkát sosem tudná megelégedésre befejezni, tette le az ecsetet ezzel a mondással:

— Hát ő mindig szebb marad!

— Az Egyenesi-pár arcképe is ily gondot adott? — kérdeztem s erre hangos kacaj volt a felelet.

Egyenesi férfisزابó volt a Hatvani-utcán és „Miska“ néhány hónapig a derék szabótól bérelt szobát; akkor sem Sedelmayer nem volt, sem amerikai nábobok nem keres-

ték a képeit, még a minisztérium stipendiuma sem állott rendelkezésére; hát bizony hitelműveletekre szorult. Az ember meg csak nem fizeti ki először a lakását, mikor az ebédelés és vacsorálás helyével sincs még tisztában. Ugy történt aztán, hogy Munkácsy Miska házbér fejében lekapta Egyenesi uram és szeretett hitestársa arcképet, melyet még én is gyönyörűséggel szemléltem Egyenesiék lakásán; mert Egyenesi meg az én szabóm volt. Később ott is laktam abban a Hatvani-utcai házban, a hol Munkácsy lakott.

Ebben az időben történt az a kedves kis epizód is, melynek leírására vállalkoztam. Ha Petőfi Sándor elmondhatta válaszul gr. Teleki Sándor kérdésére: „még eleven grótot nem láttam“, úgy bizony megeshetett ekkortájt Munkácsy Miskával is, hogy ne sok gróf ismerőse legyen.

Eppen a Váci-utcai „Korona“-kávéház asztalánál ültem a fiatal piktorral, a ki beszélgetett terveiről, jövőjéről, kilátásairól, mikor nyílik a kávéház ajtaja és belép gr. Teleki

törvény megtiltja a bünvádi ügyekben eljáró hatóság tagjainak, közegeinek épp úgy, mint a bírósági tanuknak is, hogy felhasználhassák és közölhessék a nyomozás adatait, a melyekről tudomást szereznek, más célra, mint a bünyügyi eljárás céljaira. Minden más tekintetben ez rájuk nézve hivatalos titok.

Az igazságügyi kormány kötelessége most már utasítani az ügyészséget, hogy ezt a sérelmet megtorolja. Meg kell indítani az eljárást mindazok ellen, a kik a rájuk bízott hivatalos titok diszkreditálásával diszkreditálják a magyar igazságszolgáltatás tekintélyét. Bizunk is benne, hogy a mi a főrvényes elégtételt illeti, az ügyészség meg fogja találni a bünösöket. A büntető törvénykönyv 328. és 479. paragrafusai megvédik a jogrendet az ilyen inzultusoktól. A társadalom indiszkrécziója ellen csak társadalmi uton védekezhetünk.

A becsület védelmét nem bízhatjuk egyedül a törvényre. Olyan kényes jószágunk ez, hogy zsandárokkal nem győznék az állam őriztetni. A közszellem éberségének, tisztaságának és erélyének kell őrködni fölötté, hogy azt a kincset, a melyet oly drágán szerzünk meg, el ne rabolja a *kiméletlen Galeotto*.

Biró József.

Budapest, szept. 18.

Szabadelvű pártalakulás. A torontálmegyei Zichyfalvai kerületben tegnap megalakult a szabadelvűpárt. Elnöke *Gudenus* Ernő báró lett. *Karácsonyi* Ernő grófnál 400 tagu küldöttség tiszteltgette s arra kérte őt, hogy a jövő választásnál ismét fogadja el a mandátumot. *Karácsonyi* kijelentette, hogy ha a

választások idején birni fogja a választók bizalmát, nem fog habozni a mandátumot elvállalni.

Magyar mintára. A midőn nemeskéri *Kiss* Pál földmívelésügyi államtitkár a párisi kiállítás tanulmányozására a francia fővárosban járt, alkalma volt neki a francia földmívelésügyi minisztérium vezetőivel a magyar gazdasági élet terén az újabb időben alkotott törvényhatósági munkákat alaposan megismertetni. Ugy a francia földmívelésügyi miniszter, mint az első osztályfőnök oly nagyfokú érdeklődést tanúsítottak az alkotások iránt, hogy elhatározták, hogy egy kiváló szakíró Magyarországra fognak küldeni, a magyar földmívelési törvényalkotás alaposabb tanulmányozására. Mint a M—g. értesül, a francia kormány e célra Budapestre küldte *Louis* Pál urat, egy Franciaországban elismert kapacitást, ki ez idő szerint már Budapestben tartózkodik, hol a földmívelésügyi minisztériumban minden felvilágosítással szolgálnak neki. A francia kormány kiküldöttje első sorban a gazdasági munkástörvények iránt érdeklődik, mely téren tudvalevőleg legutóbb Magyarországon igen sok történt. Mihelyst *Louis* Pál ur a központban befejezte tanulmányait, a vidéken, különösen a magyar Alföldön a szociálkérdések által legjobban érdekelt központokon fogja megfigyeléseit folytatni. A francia kormány kiküldöttje a Magyarországon létesített munkástörvényekről a legdicséretesebb módon nyilatkozott és kijelentette, hogy azok sok tekintetben Franciaországban is követésre fognak találni.

Egy román politikus visszavonulása. Az erdélyrészi románság nemsokára egy agilis vezérének vesztit el, ki az utóbbi évek oláh nemzetiségi mozgalmában állandóan élénk szerepet vitt. *Ratin* dr., a *Tribuna Poporului* szerkesztője ugyanis — mint a *Pol. Ért.*-nek Nagyszebenből írják — teljesen vissza fog vonulni a politikai élettől s kizárólag ügyvédi praksisának fog élni. A régóta szerkesztett *Tribunát* is beszünteti s a hírlapírástól is távol fogja magát tartani. A *Tribuna*

megszűnésével a fennálló két oláh lap, a *Tribuna Poporului* és a *Foila Poporului* megfognak erősödni s ez a két lap lesz a jövőben az erdélyrészi románság érdekeinek szószólója, melyek az 1881-iki program alapján fognak tovább létezni. A *Tribuna* különben már évek óta anyagi zavarokkal küzd s valószínűleg ez a pártolatlanság keserítette el *Ratin* is, kinek visszavonulását a románság széles körében fájlatják.

SZÉKESFŐVÁROSI ÜGYEK.

Hivatal-foltozás.

A fővárosi közigazgatás rozoga gépezetét megint javítják. Foltokkal tarkított testére újabb foltot vet — ezuttal *Rényi* Dezső főjegyző. A foltozás alá került rész: a mérnöki hivatal, a főváros ellen irányuló mindenféle támadás céltáblája. A hivatal új szervezetet kap, új beosztást, új paragrafusokat, de a régi embereket. S nem félnek attól, hogy ha az új rendszer is rossznak bizonyul, kétségtelenné válik, hogy az emberekben van a hiba, nem a rendszerben.

A mérnöki hivatal mai formájában a fővárosra mért tiz csapás egyike. Kiváló tehetségek akadhatnak az egyes osztályokban, a hivatal azonban olyan szerencsétlenül van szervezve, hogy jót, szépet, maradandót a legjobb akaratnál sem produkálhat. Egyszerű tervező közeg, a kinek a tervét soha, vagy a legritkább esetben hajtják végre. A hivatal alárendeltje a fogalmazó-gyakornoktól kezdve a legkisebb városatyának is.

Gondolkozni nem szabad, még ha akadnának is gondolatai. Önállósága nincs. Csak utasítások alapján szabad dolgoznia s minden terve százféle módosítást nyer a bizottsági utvesztőkben.

Akarat és rendelkező jog nélkül szervezett testület lévén, munkáját a külső befolyások intézik és formálják. Hasztalan csodáljuk a görbén szabott fővárost, levegő nélkül épült utcáit, hiába szidjuk a tériszonyban szenvedő hatóságot, a mely félkör alakban méri az egyenes vonalat (lásd *Kossuth* Lajos-utca—Eskü-ut) és lerombolja a Gellérthegy páratlan szépségű szikla-

koronáját; minden átkozódás meddő fáradság, mert a főváros mérnöki hivatalának jeles technikusai nem a műszaki ember szemével látnak; nem annak az eszével mérnek, számitanak, hanem a hatalomra vergődött városatyák elemi képzettsége és minden alkalommal nyilvánuló érdeke szerint végzik munkájukat. Mindig rosszul, mindig a józslés ellen, de soha a városnál irányadó magánérdek rovására. Azért fizetjük őket, mondják a városatyák, a kik szentül hiszik, hogy az ő zsebük szenved a közigazgatás költségét.

S most újjászervezik a hivatalt. Eddig a középítési igazgató kormányozta a döcögő szekeret, most minden kerék ur lesz a maga tengelye körül. Külön lesz a földmérési, külön a közlekedési, azután a csatornázási és gépészeti, az építési és építésrendőri és a vízvezetéki szakosztály. Mindegyik önálló vezető, hatáskört kap. S tessék elképzelni az ötkerekű szekeret, a melynek tetején a középítési igazgató ül. Micsoda haladás lesz az, mikor minden kerék más irányban teszi a fordulatait. Valóságos komédia, a mit csak a székesfőváros produkálhat.

Ez az időközi szervezés céltalan, hasztalan. A technikusoknak önállóságot kell adni, felelősséggel. A technikus feleljen a munkájáért, ő szavatoljon érte, ő referáljon róla. Ne a jogászok és ne laikus városatyák prédája legyen a technikus kar, mert a főváros elhibázott, izléstelen műszaki alkotásaiért csak akkor tehetjük felelőssé a mérnöki kart, ha a munka tervezésébe és végrehajtásába laikusok nem avatkoznak. Ezt a hatáskört csak a fővárosi törvény reformálása adhatja meg. Enélkül minden foltozás hiábavaló.

× **A főváros gyászja.** *Toldy* József főügyészt ma délben tették ravatalra az Erzsébet-tér 19. szám alatt levő gyászházban. Az elhunytat a székesfőváros költségén temetik s ravatalára ma a főváros díszes koszorút tétetett. A tanács ma jelölte ki a Kerepesi-uti temetőben adott diszshelyet. A főügyészt holnap, szerdán délután 3 órakor temetik.

× **A lakások levegőjének tisztántartása.** A fővárosi lakások leg-

Géza, ki akkor még sem országgyűlési képviselő, sem belügyminiszter, sem belső titkos tanácsos nem volt, hanem csak fiatal író és földbirtokos. Nagyváradon egy gimnáziumban lelkesedtünk a nagy írókért, kiváló hazafiakért és a régi emlékeket mindig örömmel őriztük meg.

Gr. *Teleki* Gézának én voltam a megbízottja, letéteményese; hozzám küldte el apró novelláit, tárczacikkeket, melyeket elhelyeztem a lapoknál. A szerkesztők a jelesül megírt irodalmi műveknek annál inkább megörvendtek, mert gr. *Teleki* Géza sokkal gavallérabb fiatal mágnás volt, hogysem bármi honoráriumot is elfogadott volna.

Olyan grófnak az elbeszéléseit pedig, a ki jól ír és gratis adja oda a szerkesztő uraknak a munkáit, a szerkesztő urak bármily kegyetlen „demokrata”-szíviük legyenek is: örömmel közölték harmincz év előtt is. Akadt ám olyan is, mint *Vadnay* Károly, a „Fővárosi Lapok” nagyérdemű szerkesztője, a ki még a grófnak is szívesen fizetett volna, ha a gróf ur elfogadja, a minthogy

kezdő írók is számíthattak honoráriumra, ha a műveiket közölte.

Gr. *Teleki* Géza örökké mosolygó, vidám, barátságos arcával azonnal felém tekintett, csak azt nem tudta, kívül ülök egy asztalnál s így nem akart beszélgetésben háborgatni.

Bocsánatot kértem Miskától egy percze, hogy átmenjek az érkezett urhoz s egyszerűen megjegyzetem, hogy gróf *Teleki* Géza, tehetséges fiatal író s nekem régi jó emberem.

— Szeretném én is ismerni!

— Helyes! Helyes!

— Olyan szeretetreméltó arcza van, annyi bonhomia sugárzik elő szeméből, arczából, hogy gyönyörűség reá nézni. Ugy-e gr. *Teleki* Sándor vitéz honvédezedesnek a rokona?

— Unokaöccse, — mondám s azután fölkeltem, hogy köszöntsem a fiatal gróft.

Kézszerítés után a jókedvű gr. *Teleki* Géza így szólt hozzám:

— Kedves barátom! Ki az a borzasfejű, mézáróslégény ábrázatu, Herkulesre emlékeztető fiatal óriás? Ha lavateri tudományom nem csal,

már nem egy kosár szerelmes, ábrándos vers pattant ki a kuszált fűrtök alól. Ugy-e az „Ujpesti Ujság” szerkesztője, Torzonborzi Balambér? Vagy valami jegyzősegéd?

Elnevettem magamat.

— No, látja kedves gróf, — az a fiatal uri ember sokkal jobb véleménynyel van fölőle, mert megismerkedni vágyik önnel.

— Hát ki ő? S merre van hazája?

— *Munkácsy* Mihály. Hazája széles e világ, mert művész.

Gróf *Teleki* Géza fölkel s jött velem ahhoz az asztalhoz, a hol *Munkácsy* ült. A fiatal piktor, mikor meglátta, hogy a gróf fölállott, eleje sietett és nekem jutott a szerencse, hogy a fiatal piktor a fiatal grófnak bemutassam.

Nagyon barátságosan szorongatták egymás kezét.

Mikor az asztalhoz letelepedtünk és Miska hatalmas, gyöngye ujjakat romboló és nagy műveket teremtő kezével még borzasabbra borzolta *Toldy* Jánosra, az erőművészre emlékeztető hajerdejét: meg nem állhattam, hogy el nem mondjam: mi-

lyen véleménynyel volt fölőle a fiatal gróf.

Munkácsy Mihály testhez álló magyar huszárkáján majd lepattantak a pitykegombok, úgy nevetett azon, hogy a jóképű gróf, kit ő első látásra úgy megszeretett, milyen vad fűzfapoétának, vidéki redaktornak, vagy talán valami falusi viczenótáriusnak tartotta őt.

— No, rossz verseket nem csinállok, hanem a jó nótákat úgy elfűtyülöm, hogy *Petőnyi* Ottó sem különben! (Ez az ur volt abban az időben a legelső fűtyművész.)

Mintha most is előttem állna ez a *koronabeli* jelenet és a zseniális művész, ki híres volt, de azért hazájának nem a széles világot, de mindig magyar hazánkat tekintette; és előttem áll a nemes fiatal gróf, ki lelkesedését mindig megőrizte a deresedő fűrtök daczára is, mint közéletünk előkelősége, a Történelmi Társaság népszerű vezére.

Pedig jó nagy darab idő mult el azóta.

njabb réme a csatornabűz, a mely gyilkos levegővel tölti meg a szűk helyiségeket. A fürdőszobákban reggelente kiállhatatlan a levegő. Oka pedig mindennek az, hogy csatornákat építettünk bőven, de a csatornagáz elvezetéséről a hatóság nem gondoskodott. Ma egy fiatal vízvezetési szerelő a tisztí főorvosnak bemutatott egy tervet, a mely külön csővezeték segítségével a csatornagázt a tetőn át juttatja a levegőbe. A tisztí főorvos megörült a tervnek, a mérnöki hivatal azonban nem fogadta el: mert a háztulajdonosok nem kötelezhetők a költséges rendezésre. Így jut ellentétbe a városbázan a közérdek a magánérdekkel és így győzi le az utóbbi a legfontosabb közhasznú ujitásokat is.

× **Uj gyermekjátéshely.** Rökl Szilárd egyebek között 4000 forintot hagyott a fővárosnak, hogy abból gyermekjátéshelyet létesítsen. Az alapítványból a IX. kerületi Ferencz-téren rendeznek be játéshelyet. A földmunkát, gáz-, vízcsőfektetést ma megkezdték s még az őszön befejezik. A növényzetet a városi főkertész jövő tavasszal ülteti ki, úgy, hogy az új játéshelyet a gyermekek már májusban használhatják.

× **A Szent Gellért-kórház kibővítése.** A járványos hírek hatása alatt a főváros elhatározta, hogy a Szent Gellért-járványkórházat kibővíti. A mérnöki hivatal ma bemutatta a terveket. Négy betegpavillont és egy hullaházat építenek. Egy-egy pavillon költsége 51.000 korona.

Az új bankók.

No most már igazán lesznek husz-koronás bankjegyeink, mert szeptember 20-dika holnap van, addig pedig emberi számítás szerint háboruba nem keveredünk, azután meg a *Budapesti Közlöny* is már kiírta, hogy az új bankjegyek meg fognak jelenni. Már t. i. annak, a kinek, és bizony nagyon kevesen lesznek, a kik ezzel az aranyvalutás papírral mindjárt az első időben közelebbi ismeretséget köthetnek. Nagyon meg volna vele elégedve, ha legalább az egykoronásokkal tudnánk szorosabb összeköttetésbe lépni.

De nem panasza mártottuk tollunkat a tintába. Azaz, hogy igenis, sőt nagyon is panasza. A leírás ugyanis azt mondja, hogy az új bankjegyek egyik oldala magyar szövegű, rajta Hungária alakjával és a magyar állam címerével, a másik oldala pedig német szövegű, rajta Ausztriát ábrázoló női fejfel s az ausztriai császári sással. A díszítményes rajzokkal ellátott talapzaton a magyar szövegű oldalon íráslemez van, a melyen a büntetési határozat olvasható: A bankjegy utánzása a törvény szerint büntetettik. A német szövegű oldalnak íráslemezére pedig a husz-koronás jegy névértéke *nyolcz különböző hazai nyelven* van nyomtatva.

Vakulj magyar! A husz koronából tiz, tehát a fele a te nemzeti önállóságodat hirdeti, míg a másik tiz korona kilencz nemzetiség összetartozandóságát jelzi. Hiszen szép volna, de éppen az az utóbbi tiz korona az érem, vagyis a bankó másik oldala. Először is nem tudjuk, hogy mért *hazai* nyelv az a nyolcz nyelv, a melyik a német alapu szöveget ott figurál. Ha magyar hazai nyelveket értenek alatta, akkor

hogy kerülnek azok a német oldalra, ha pedig Ausztria népeinek nyelvéről van szó, akkor mi jögon nevezik azokat hazaiaknak.

Hanem ez a kisebbik baj. A nagyobb baj abban rejlik, hogy a német oldalon egyáltalában helyet adtak más nyelvű szövegnek is. Ezzel az új bankók egyenesen lázítólag hatnak a magyar alattvalókra, a magyar nemzetiségekre. Hozzászoktatják őket ugyanis ahhoz, hogy a nemzetiségi aspirációik érvényesülését német alapon keressék. Tótjaink, románjaink, szerbjeink, horvátjainkban már a bankó megtekintéséből is az a meggyőződés érlelődik meg, hogy inkább Ausztriával kell tartaniok, mert ime, Ausztria még a bankókon is egyesítjük és jóakarójuk gyanánt viselkedik. Hiszen ha meg lehetne értetni velük, hogy az az otfiguralás terhet, adósságot jelent. Talán akkor lehülne egy kissé tulzó kedvük és fészkelődésük.

Igy azonban baj lesz az új bankókkal. Ha Ausztria a föderalizmus felé akar hajlani, ám tegye, de ne velünk kapcsolatban s a mi politikai hátrányunkra. Az új bankók, ha már dualisztikusak, legyenek az egyik oldalon magyar, a másikon német szövegűek. Ezeket a husz-koronás bankjegyeket pedig, a melyeket a bábeli zűrzavar számára készítettek égensük el, mielőtt forgalomba kerülnének.

TÁVIRATOK.

Pozsony, szept. 18. A protestáns irodalmi társaság holnapi közgyűlése alkalmából a mai nap folyamán számos előkelő vendég érkezett Pozsonyba. Itt vannak: Szilágyi Dezső, Pozsony város orsz. képviselője, Prónay Dezső báró egyet. egyh. felügyelő, Láng Lajos kerületi felügyelő, Zsilinszky Mihály államtitkár, Laszkary Gyula, Ihász Lajos kerületi felügyelő, Zay Miklós gróf, Perlaky Elek, Kiss Áron, Bartóky György, Antal Gábor, Zelenka Pál, Baltik Frigyes, Sárkány Sámuel püspökök és mintegy 25 teológiai tanár és igazgató, 15 gimnáziumi igazgató és tanár, 20 esperes, lelkészek stb. Hegedüs Sándor miniszter feleségével s leányával este érkezett Pozsonyba. A vendégeket az ünnepredező bizottság és a város nevében Brolly polgármester fogadta. Az este tartott előkészítő gyűlésen Gyulács Ferencz püspök és Szilassy Aladár elnököl.

Rotterdam, szept. 18. A Dakarból Lissabonon át a csatornába érkezett „Genéral Dodds” francia gőzös nem kapott engedelmet, hogy az itteni kikötőbe bejőjön, mert Dakarban a sárgaláz pusztit és a hajó legénysége közt néhány megbetegedés fordult elő, melyek a sárga láz tüneteit mutatják. A gőzös vesztegzár alatt áll.

Glasgow, szept. 18. Ma újabb pestis-haláleset történt. Az esetek összes száma most 21. Orvosi megfigyelés alatt 110 ember áll.

London, szept. 18. A Lloyd-társasághoz Pembreyből érkezett jelentés szerint a „Gordon-Castle” nevű glasgowi gőzös a Cardigan-öbölben összeütközött a „Stormarn” nevű hamburgi gőzössel. Mindkét gőzös elsüllyedt. A „Gordon-Castle” személyzetéből 20-an életüket veszítették.

Háboru Kinában.

Köln, szept. 18.

A Kölnische Zeitungnak jelentik Berlinből, hogy odaérkező hírek szerint Kinában minden oldalon **ujból kitört a küzdelem.** A rendfentartása tehát korántsem sikerült. A kínai ellenállás a kínai követeknek ama híresztelésére vezethető vissza, hogy a hatalmak közt viszálykodás támadt. Legújabb jelentések szerint *az amerikaiak ismét erőlyesen fölléptek.*

London, szept. 18.

A Reuter-ügynökség jelenti *Pekingből*: Egy 300 amerikai lovasból álló *amerikai csapat* holnap északkeleti irányba indul, hogy ott a szorongatott keresztényeknek segítséget vigyen és a terepet fölviágosítsa. A csapat tiz napig lesz uton. Több hasonló expedíciót terveznek. *Minden nemzet külön rögtönítélő bíróságot alakított.* A németek a lopást *főbenjáró bűnként büntetik.*

Hongkong, szept. 18.

A *Sachsen-gőzös Waldersee gróf tábornaggyal* ma ideérkezett.

London, szept. 18.

A *Standard* jelenti Washingtonból tegnapi kelettel:

Az orosz és a francia ügyvivők, a kik ma látogatást tettek a külügyi hivatalban, kijelentették, hogy kormányaik szándékai Peking kiűritését illetőleg nem szenvedtek változást. Együttal azt kérdezték, hogy az Egyesült-Államok mit szándékoznak tenni. A válasz az volt, hogy a pillanat nem alkalmas a döntésre.

Háboru Dél-Afrikában.

Lourenco-Marquez, szept. 18.

A búrok szétrombolták a Krokodil-Poot-hidat és elégették 300 szerkocsit.

London, szept. 18.

A *Daily Mail* jelenti *Pietermaritzburgból* tegnapi kelettel: Azt mondják, hogy *Roberts* lord október 3-ika felé Pretróriából Angliába utazik. Ugyanaz a lap jelenti Lourenco-Marquezból tegnapról, hogy *Komatipoortot* tegnap az idegen zsoldosok kifosztották és felgyújtották, minthogy előre látták a város mielőbbi megszállását. A búrok a Zontpass hegyek felé vonulnak vissza.

Brüsszel, szept. 18.

Van Boshotten követségi tanácsos Hágából ideérkezett. Hágában a búr köldöttség jelentést tett arról a látogatásról, a melyet elutazása előtt Krügernél tett. A köldöttség tagjainak elbeszélése szerint *Krüger* teljesen egészséges. Az ősz szabadságharcos elhatározta, hogy Brüsszelbe megy, a hol a búr államok szabadságának visszaállítása ügyében propagandát fog szervezni. *Krüger* elnök könyezve így szól a köldöttséghez: A harc továbbra is folytatódni fog, ha ugyan a hatalmak végre is nem fognak közbelépni a búrok javára.

Amsterdam, szept. 18.

A búr köldöttség a lapokban nyilatkozatot tesz közzé, a melyben tiltakozik *Lord Roberts* legutóbb kiadott proklamációjának amaz állítása ellen, hogy *Krüger* azért, hogy átlépte a határt, formálisan lemondott méltóságáról és cserben hagyta a búrok ügyét. Ellenkezőleg, *Krüger* a volksraad 1899-ben hozott határozatának megfelelőleg a transzváli végrehajtótanács felhatalmazásával **utazott el.**

Köllő Miklós †

Magyar művész sorsa, hogy emberfölötti erőmegfeszítéssel, remény és csüggedés által hányattatva küzdje fel magát. S mire rámosolyog az első elismerés, ő már csak fájdalmas sóhajjal felelhet. Idegei betegek, ellenálló ereje megtört, energiája hanyatlott, tehetsége kimerült.

Azt mondják, ujabban javultak a viszonyok: már nem ismerik annyira félre a valódi tehetségeket, már nem engedik elpusztulni többé a nagy ideálokért küzdőket, már egyengetik a magyar művész tövises göröngyös útját.

Meglehet! . . .

De egyelőre még minduntalan olyan művész koporsója előtt kell állnunk, a kít a meddő küzdelemben elhagyott a hite, a reménye . . .

Ki gondolta volna, hogy *Köllő* Miklós ily gyorsan összetörik és testi-lelki nyomoruságán kétségbeesve, önkézzel vessen végét életének; de az ő munkára teremtett szervezetében is halálos betegség lappangott, melyet most egy esztendeje belső családi életének tragikus eseménye kitörésre hajtott: kis fia, a kin — miután már két másik gyermekét elvesztette — lelkének végtelen szeretetével, a szülői szív minden rajongásával csüggett, meghalt. Ez a csapás a művészt megrendítette és kiütötte kezéből a vésőt, eloltotta agyában a géniusz teremtő lángját. E percztől fogva *Köllő* Miklós nem volt többé az, a ki volt. Az idegbaj testét, lelkét magához kerítette s erőt vett rajta időközönként az agorafóbia is, egy kóros szorongási érzés válfaja, mely akkor lép föl, ha a beteg egyedül nagyobb téren, szélesebb utcán keresztül akar menni. Ilyenkor heves szívdobogás, elhalványodás, reszketés és ájulási érzés lép föl. Felesége, *Köllőné*, *Herman* Luiza asszony, a kivel mindaddig, a míg a halál a gyermeket el nem ragadta, boldogan, szerencsésen élt s a ki azután végtelen türelemmel és odaadással ápolta; barátai hasznaltak elgyekeztek kiragadni a lelki enerváltság sötét világából.

Köllő Miklósban egy előkelő, nagy tehetségű, sikerekben gazdag szobrász halt meg, a ki a maga erejéből vágott ösvényt pályája számára, míg megal-kothatta a *segessvári Petőfi-szobrot*, a mely ott áll Segesvár bástyáján. Utolsó munkája, melyet befejezett s maga végzett, az erzsébetvárosi új plébánia-templom oltárszobra volt s a melyet tegnapi számunk művészeti rovatában ismertettünk. E művével is már a mult őszszel készült el. Legutóbb foglalkozott még annak a két szobornak a tervezgetésével, a mely az *Andrássy-ut* végén levő millennáris emlékmű kiegészítő csoportja lesz, de megállapodásra alig tudott jutni.

*

Köllő Miklósnek öngyilkossága fővárosszerte általános feltűnést keltezt. *Köllő* holttestét tegnap este hét órakor szállították be az orvostani intézetbe a kelenföldi pályaudvar melletti szántóföldről. A bonczoló-intézetben mint ismeretlen ig-tatták be a halottfölvételi-könyvbe és csak késő éjjel állapították meg, hogy az ismeretlen férfi *Köllő* Miklós szobrász. A mester tegnap reggel reggeli cipőben távozott el hazulról

és odahaza azt hitték, hogy csak a szomszédba megy. A forgópisztoly, a melylyel agyonlőtte magát, 9 mm-es buldogg revolver. A pisztolyban csak öt töltés volt, kettő pedig ki volt löve és így valószínű, hogy az egyik töltést próbának használta és azzal a levegőbe lött. Holttestének boncolása iránt még nem történt intézkedés és így a temetés napját sem állapították meg.

HIREK.

A rossz írású névtelen levelek.

Rég akzeptált mondása már az angol írónak, hogy „a névtelen levélhez egy gazember kell, a ki megírja és tökfilkó, a ki elolvassa”, mind a mellett folyton olvassák a névtelen leveleket. *M.* pénzügyi tisztviselő is részvett abban a megtiszteltetésben, hogy ugyszólván mindennap talál az asztalán névtelen levelet, melyben a nejt a legképtelenebb vádakkal gyanúsítják. A férj meggyőződött a levelekben foglalt rágalomnak alaptalanságáról, hanem azért magának sok bosszúságába, az asszonykának sok könyhullatásába került a levelek minden betűje. Hiába a legnagyobb bizalom, valami lehellet-szerű nyomot mégis csak hágy a kedélyekben. *M.*-nek az volt a legfőbb vágya, hogy a levélíró személyét kipuhatolhassa; az írás különben irgalmatlan rossz, csaknem olvashatatlan volt, a minővel *M.* egy ismerőse sem dicsekedhetett. Mint rendesen, *M.* urat is a véletlen vezette nyomra. Hivatalában dolgozgatott, a midőn egy kollégája megszólal mögötte:

— Ejnye, de infámis rossz írása van ennek a felebbező urnak!

M. oda lép, az írást megtekinti és nagy meglepetésére a névtelen levelek kézírását ösméri meg benne! Nem sokat késedelmeskedik, hanem megtekinti az aláírást, a kiadó lakcímét. Teljesen ösmertelen tőzsdés írása és lakcíme mered reá! Felkapja a felöltőjét, a rosszban trafikáló tőzsdéshez rohan és az üzletbe toppanva felmutatja előtte a névtelen leveleket!

— Ön írta ezeket?

A tőzsdés azonban nem valami nagyon hökkent meg és így felelt:

— Irni én irtam, hanem... a feleségem diktálta!

— A felesége? Hogy mer az én nőmről ilyen rágalmakat írni?

— Az ön... nejről! Hiszen nekem azt mondta, hogy valami állás elnyeréséről van szó, az illető asszonyság ki akarja nőmet szoritani, tehát azért kell őt uraságod előtt leszólítani!

— Ez igazán ostoba magyarázat... Hol az ön neje? — tör ki *M.*

— Ab, igen, hol a nőm? Mert most már csakugyan nem értem, mért kell nekem idegen asszonyságokat megrálgalmaznom!

Hogy azonban ne késsék valami sokáig a magyarázat, belép a tőzsdés kezes hitvese. Szép, sugár asszonyság, villogó szemekkel, erélyes arc kifejezéssel. Lehetett mintegy harminczesztendő, hanem azért olyan szép volt ma is, mint öt évvel azelőtt, mikor *M.* ur udvarolt a kávéház tündérének, sőt még házassággal is hitegette... Már akkor is milyen féltékeny, milyen boszúálló egy természet volt a szép Régike!

— Nos uram, — fordul a tőzsdés ama hely irányában, a mely előtt *M.*

állott az imént, tessék kérdését ismételni ném előt...

Csakhogyan abban az irányban nem létezett élő ember, mert *M.* úgy elpárolgott az üzlethelyiségből a szép asszony beléptére, mintha ott sem lett volna.

Nem tudjuk, micsoda felvilágosításokat kapott a tőzsdés érdemes tulajdonosa tisztelt életpárjától, hanem az tény, hogy *M.* urat és hitvesét többé nem háborgatták névtelen levelekkel.

— **Hohenberg herceguó magyar tanára.** *Ferencz Ferdinánd* trónörökös tudvalevőleg fölkererte *Rimély* püspököt, hogy ajánljon a felesége számára egy magyar tanárt. A püspök *Lányi József* lelkiigazgató teológiai tanárt ajánlotta, a ki a napokban Bécsbe utazott és már meg is kezdte a magyar lezckéket. A trónörökös felesége naponta szorgalmasan és nagy kedvvel gyakorolja magát a magyar nyelvben és férjével is sokat társalog magyarul. *Lányi József* az egyházmegyéből való távozása alkalmából a pápai kamarási méltóságot kapta.

— **Kossuth Lajos születésnapja.** A Kossuth Lajos születésnapja alkalmából e hónap 19-én, szerdán este 8 órakor a Soroksári-utczai „Két korona” szállóban tartandó díszlakoma iránt rendkívül nagy a fővárosi független polgárság érdeklődése. A lakomán jelen lesz a függetlenségi és 48-as pártnak valamennyi Budapesten időző tagja.

— **Száz korona jutalom a Széchenyi-szoborra.** A Svábhegyről ellopott Széchenyi-szobornak a rendőrség csak nem tud a nyomára jutni. A Budapest begyvidéki turista-egyesület, mely annak idején a szobrot fölállítottatta, most száz koronát tűz ki jutalmul annak, a ki az ellopott Széchenyi-szobor nyomára vezet. A kitűzött jutalom *Mérő János* királyi tanácsosnál, az egyesület elnökénél vehető át.

— **Esdő szózat.** A szabadkai ág. h. evangélikus egyház presbiteriuma esdő szózatot bocsátott ki, a melyben segélyt kér misszió-temploma és apalak felépítéséhez. Nehéz és küzdelmes egy évtizeden át végzett fáradságos munka után végre letették a templom és paplak alapkövét. Az építés költségvetése 20.000 forint, a templom belső berendezése is 4000 forint. Az építkezés megkezdésekor volt 14.500 frtjuk s most hiányzik még 9500 frt. A pénz elfogyott s a mű befejezve nincs. Gyűjteni kell a nyári részlet kifizetésére. Szabadkán 14.000 római katolikus van, a többi négy felekezett lélekszáma alig haladja meg a 6000-ret. A nagyszámú egyház templomtornyai, Istent dicsőítve magasodnak ég felé Szabadkán, hadd magasodjék az evangélikusoké is. De nem ellenségeskedés szítás céljából, hanem azért — mint az „Esdő szózat” mondja, — hogy ezáltal is a különböző vallásnak ismerkedjenek meg s tanulják meg egymásban tisztelni és szeretni az embert, Istén teremtményét — a testvért s hogy mindnyájan hirdessék a legnagyobb parancs értelmében: „Szeresd az Istent és szeresd felebarátodat mint önmagadat...” Kegyes jóltevőkhez, gazdagokhoz és szegényekhez, a nagyközönség jószívűségéhez fordul tehát szabadkai presbiterium, hogy áldozzanak

a szent célra s járuljanak egy-egy kövel a templom építéséhez, oltár, szószék, harang, orgona beszerzéséhez. A kegyes adakozókat felkérlik, hogy adományait *Korossy Emil* ev. misszió-lelkészhez Szabadkára sziveskedjenek küldeni, a ki köszönettel fogja az adományokat nyugtázni. *Sárkány Sámuel* bányakerületi ág. h. ev. püspök is a szabadkai ev. egyháznak esdő szózatát hitfelekezete hiveinek pártfogásába ajánlja. A ki hozzájárulni kíván az esdő szózatban kifejezett kérelem teljesítéséhez, tegye meg, Istennek kedves művet cselekszik.

— **Megbolygatott sírok.** Megemlékeztünk már arról, hogy a köztemetői szabályrendelet értelmében újabb sírtáblákat ásnak fel és új sírhelyekre darabolják. Fényes nevű írók, költők és művészek sírhelyeit bolygatják fel már október 1-én, hogy esontjaikat összedjék és közös sírba helyezzzék a többi halottal. A kinek rokonai jelentkeznek és érte lefizetik az öröknek nevezett, Budapesten azonban csupán *harmincz* évre szabott nyugvóhely lakbérét, azt nem stajgerolják ki a sírból. A nemzet jelesinek sírját nem is engedi megbolygatni a nemzeti kegyelet, mert — a mint értesülünk — előkelő irodalmi társulatok és a Nemzeti Színház mozgalmat indítanak a sírháborítás megakadályozása végett. *Gerenday Béla*, akadémiai szobrász, székesfővárosi bizottsági tag azonban a mozgalom megindulását nem várva be, saját iniciatívájából kegyelet és szép elhatározásra jutott. Beadványt intézett *Rózsavölgyi Gyula* polgármesterhez, a tanácsot arra kérve, hogy a magyar irodalom és művészet uttörői részére jelöljön ki díszsírhelyeket a Kerepesi-úti temetőben; ő a maga költségén szállíttatja át s a síremlékeket ott újból felállítja. A polgármester kijelentette, hogy a kérést és ajánlatot a legközelebbi városi közgyűlés elé terjeszti. Mindenesetre jó lenne, ha az említett társulatok — a Gerendayszép ajánlatának tekintetbe vételével — mielőbb intézkednének, mert az ásatások határidejétől már csupán alig néhány nap választ el. A székesfővárosról nem tehető fel, hogy másként határozná, mint a hogy azt a hazafias kegyelet szelleme parancsolja.

— **A tegnapi földomláshoz.** A Wesselényi-utczában tegnap délelőtt történt csatornabeomlásnál egész délután, sőt éjjel is szivattyúzták az ázott gödörben felgyülemlt szennyes vizet. Ma már csak az iszapja maradt meg. Nyomban hozzáláttak a rózsá-utczai elzárt főcsatorna helyreállításához s annak teljes elkészültéig a felgyülemlt vizet ugyancsak szivattyúkkal emelik ki s a csatornának a Dohány-utca felé vonuló részébe folytatják át. A víz- és gázvezető csöveket már beforrasztották s a csatornaépítés pár nap alatt tovább folyhat.

— **Értékpapír-sikkasztás.** A rendőrség nagy értékpapír-sikkasztás ügyében folytat erélyes nyomozást. A dolog úgy áll, hogy nemrég elhalálozott egy *W.* nevű ismert közevőmester, a ki mintegy 86.000 korona értékét képviselő papírosokat hagyott hátra főleg fivérének, egy vidéki bánya tulajdonosának. A papírosok azonban valahogyan elkallódtak. Az örökös bejelentette az esetet a rendőrségnek s ennek közbenjöttével az érték-

papírokat meg is találták egyik belvárosi banküzletben, a hol azt az ismeretlen tettes eladta. Hogy mi lesz a dolog vége, a rendőri nyomozás deríti ki, a mely már eddig is sok érdekes részletre bukkant, a melyek ez ügyben szereplő több uri embert fognak kompromittálni. A vizsgálat tovább folyik.

— **Igy jár, a ki mindig bort iszik.** *Osztatni* Ferencz evőszköz-tisztító a mesterségénél is jobban szerette a torkát borral tisztogatni. Ha nem is öntött tiszta bort a pohárba, de mindig tisztán csak bort öntött a torkába. És mégis nagy szerencsétlenség történt vele: beleesett a Dunába. Mindig kerülte a vizet, — és egyszerre annyi vizet juttatott neki a sors, hogy ezt már ki nem bírta. Ma éjjel ugyanis alaposan elázva botorkált végig *Osztatni* Ferencz a Margit rakodóparton. Egyensúlyt veszve a Dunába esett. A közeli matrózok ugyan rögtön kimentették, de mégis eszméletlenül került a Rókus-kórházba, mert a sekélyes vízből kiálló czölöpökre verte a fejét s agyrázkódást, meg koponyarepedést szenvedett. Szegény *Osztatni* az lesz a vége, hogy csakugyan a temetőbe viszik.

— **Megakadályozott vasuti szerencsétlenség.** Kiszámíthatatlan következményű hatasztrófát hártott el egy derék pályáőr ébersége. Paptamas község közelében a Berettyó fölött átvívó vasuti vashíd, a hídól nem messze pedig őrház van. A minap a pályáőr észrevette, hogy a híd pillérei között három fiatal suhancz motoszkál. Egy ideig csak nézte őket a pályáőr, de végre is reájuk kiáltott. Erre a gyerekek, névszerint *Tóth Vincze*, *Siteri Károly* és *Szekeres Sándor* elfutottak. Mikor a pályáőr a hidra ment, megremülve vette észre, hogy léptei alatt néhol inog és mozog a híd. Ekkor látta, hogy a vásott suhanczok huszonhét csavart kiszedtek a híd tartó oszlopaiból. A pályáőr azonnal az állomásra futott, honnét munkásokat küldtek ki a hiányok helyreállítására. Alig, hogy pótolták a hiányzó csavarokat, keresztül robbogott a híd a budapesti gyorsvonat. Így hártotta el a veszedelmet a pályáőr ébersége.

— **Rémregény Alsó-Homoródon.** A Ponson du Terrail regényeiből szokhatték ki az az egyén, kit a napokban fogott el az alsó-homoródi csendőrség. Negyven évesnek látszó, barna haju és bozontos fekete szakállu magas férfi volt; keze, lába piczi, homloka arisztokrata, minden arra mutat, hogy az uri osztályhoz tartozik. Ruházata rongyos, a rajta levő és batyujában talált két ing telve vérfoltokkal; ez tehát nem mutat uri származására. Már több mint két hete, hogy fogva van és egy szót nem bírtak belőle ki-venni. Mindent ért, de beszélni nem akar. Valami nagy büntényben kell részesének lennie. Az ügyészség lefényképezette és széles körben közzétette. Valósággal úgy néz ki, mint *Szvangali* a *Fenyvesi* alakításában. Gratulálunk az alsó-homoródi csendőrségnek, ha ugyan nem... csizmadia! fogott a rejtélyes arisztokrata személyében!

— **A városi képviselők üldözője.** *Matkovics Mihály* azért volt szabadkai rendőr, hogy néha-néha a „bratyina” poharát fenékgig üritse és csak úgy kirugjon a hámfából, mint akármelyik „Tekintetes ur”. Csakhogyan peches ember ám a szegény *Mihály*, mert egy bratyinázás után úgy berugott, hogy az eget bögönék, a városi képviselőket

pedig... közönséges halandó embereknek nézte. E napokban — a mint levelezőnk írja — czudarul beaszekurált, betekőtött a korcsma vendégeibe és mindenáron városi képviselőket akart inzultálni. Volt is a korcsmában vagy három, a kiket a kardjával támadott meg. A városi képviselők azonban feladatuk magaslátára emelkedtek, a bős rendőrt lefűlélték és bekísértették. Matkovicról természetesen lehámozták az egyenruhát, így tehát megeshetik, hogy kültekli és tanyai elvtársainak révén... magából is lehet még városi képviselő!

— Megérteni — megbocsátani. Balzac műveinek ösmerete nélkül is ezt a magasztos elvet vallhatja Erdei József szatmárhegyi vinczellér. Az ur szőlőjének buzgó művelője ugyanis Komáromi Biri hetényi leányzóval annak rendje és módja szerint jegyet váltott és tüstént közös háztartásban éltek. Azonban alig pár heti mátkaság után Biri a jegyesének holmiját összecsomagolta és szépen megszökött a vinczellértől; párosan, vagy nem, arról forrásunk nem beszél. A rendőri nyomozat után Bátyuban a csendőörök Birikét elcsípték és visszahozták Szatmárra. Erdei értesülvén jegyese visszahozataláról a legközelebbi gyorsvonaton a hegyről lerobogott és babáját keblére szoritva, bűnét megértette és megbocsátotta, haza vitte a hegyre és éltek boldogul és háborítlanul a a legtovábbi megbocsátandó félreértésekig!

— A politikus oszmadlák. A nemrég tartott híres radványi vásáron megjelent csizmadiaőrök furcsa kis történetek irnak meg nekünk. A közönséget ugyanis annyira megbűvölték a zólyom-lipesei csizmadia építményei, hogy mindenki csak lipesei csizmadiaőr akart lábbelít vásárolni. Ennek már fele sem tréfa, mondák az irgy kollegák; ezt már csakugyan nem állhatták meg szó nélkül. Összesugtakbugtak és azt a hirt kezdtek terjeszteni, hogy tűz van Zólyom-Lipésén. De csak annyit értek el, hogy egyetlen csizmadia szaladt el a városból, az is visszatért negyedóra mulva s kacagva árulták tovább portékáikat. Az irgy pályatársak ugyanis megfellekedtek a telefonról, pedig a közeli Besztercebánya és Zólyom-Lipese közt telefonösszeköttetés áll fenn. Tüstént kiderült a csöfögés, a felsült csizmadia pedig örülhetek, hogy a „Tisztesség-telen verseny“ ellen hozott törvény még csupán a jövő évi radványi vásárra fog érvényre bírni.

— Harag és üzlet. Fehérdi Kelemen Györgyre, a nagybajomi róm. kath. templom építésénél elfoglalt építőmesterre, azt a méltatlan rágalmat kenték rosszakaratu ellenfelei, hogy néha Bachusnak szokott volna áldozni. Ez ellen az építőmester ur önzertes hévvel tiltakozik a helyilap nyiltterében. E nyilttért olvasva magunk is tökéletesen meggyőződünk az építőmester ur józanságáról, mert ebben a nyilttérben oly bámulatosan egyesül a felháborodás heve a legraktikusabb üzleti szellem gyakorlatiasságával, a mire csakis a leghidegebb angol szellem lehet képes. Érdeemesnek találjuk a nyilttér némely részének szöszertint való közlését, a mely így hangzik: „Egynéhány gazember“ stb. Majd ismét: „a ki engemet Somogy megye, Kaposvár, vagy más vidéki város, vagy falujában korcsmahelyiségben inni lát, annak az illetőnek, mint szemtanunak, helyes észrevételére 200 korona pénzbírságot tartozom a kaposvári szegényház alap-

jára kifizetni. Különbön építési vállalati irodám november hó elsejéig Honvéd-utca 30. szám, azontal Petőfi-utca 7. szám, hol minden terv és költségvetést legutányosabb árban elkészítek. Szives pártfogást kérve“ stb.

— Az osztályorsjáték huzása. Az osztályorsjáték mai huzásán a következő számok huzattak ki:

10.000 koronát nyert: 69404.

5000 koronát nyertek: 178 45415.

2000 koronát nyertek: 356 493

890 1235 3680 7372 14623 17186

24420 30503 31181 32841 34573

36452 36762 37502 40565 41704

68070 68676 74541 65431 76347

84281 85999 87885.

1000 koronát nyertek: 1201 2330

4152 5552 6283 6747 9977 10631

11394 18471 18767 18861 22139

26097 30865 33610 36343 37743

39521 40946 41409 46304 49411

50562 51822 57422 59225 60421

62929 63189 54789 67689 72412

73484 83009 83128 85852 91466

92796 93961 94241 95812 95957.

500 koronát nyertek: 1534 2389

4537 4674 4866 4923 6027 6176 6753

7341 8833 9378 10244 11083 13656

14047 14195 14835 15577 21571

24220 25415 27023 28626 29137

30148 31009 31714 33932 36031

40351 41565 42392 43704 45367

47402 49800 50672 53238 53921

54467 55000 55130 56785 58628

59840 60181 61023 62050 62596

63381 64637 66288 67128 68560

70336 70746 74406 74839 75548

75631 76517 77340 80313 82013

84043 84091 85313 86018 87636

78602 91858 95818 96977 97729

97888 99913.

— Rendőrl hírek. A Duna títka. Tegnap délután a Lágymányos vidékén egy Petz Péter nevű 52 esztendőös földmives ember holttestét fogták ki a Dunából.

Üngyilkossági kísérlet. Verős Ida 20 éves cselédeleány ma reggel a Zsigmond-utca 53. sz. a. levő házában marólgot ivott. Súlyosan sérülve került a Szent Margit kórházba.

Összesült varróleány. A keleti pályaudvar előtt tegnap este egy varróleánynak látszó fiatal nőt találtak a bokrok között eszméletlen állapotban. Külső sérülésnek nyomai nem látszanak rajta. Bevitték a Rókus-kórházba, a hol még most is eszméletlenül fekszik.

x A ki divatos és mégis olcsó ruhát akar viselni, annak ajánljuk Lichtman Sándor férfi-szabó mestert, lakik Csömöri-ut 27. sz. I. emelet, ott rendelhet mérték után, remek szabásu, 12 frittól 15 frittig férföltönyt vagy téli kabátot, tetszés szerinti szövétválassal; vidékre mintákat is küld bérmentve.

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember hó 15-én lejárt, arra kérjük, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy a lap szétküldésében főnnakadás ne történjék.

Különösen figyelmeztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy ugy az előfizetés megújításánál, valamint minden reklamáció, lakhelyváltozás és a lap szétküldésére vonatkozó egyéb főlszólalásnál egy ozimszalagot mellékelni sziveskedjenek.

Ha a lap esetleg elkésve érkezik, vagy egy-egy szám eltéved, ugy leghelyesebb egy levelezőlapon a „Magyarság“ kiadóhivatalát (IV. Vármegye-utca 11-13. szám) erről azonnal értesíteni, a mely nyomban intézkedik a panasoz orvoslása iránt.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

II trovatore.

A m. kir. Operaházban ma volt a megnyilt idény második előadása. „Lohengrin“ után a „Trovatore“. A fényes, telt ház után jóval kisebb közönség.

Ez a jelenség elárulja a mai közízlést, mely a hatalmas szerkezetű wagneri zenedráma mellett csekélyli, vagy avultnak találja a régi Verdi-féle egyszerűbb alkotásu olasz operát, holott az mégis az igazi klasszikus dalművet jelenti s lyrai jellege mellett forró szenvedélyű költészettel s örökké ifju szépségekkel teljes.

Operaházunk műsorának e változatossága tehát, mely az ellentétes szellemű darabokat egymásután hozza színre, nagyon jogosult és üdvös hatásu, mert az egyoldalúság elkerülése s így felváltva adva mindenik faju opera annál frissebb benyomást tehet. Sajnos csak az, hogy hosszú időn át arra szoktatták közönségünket, hogy az olasz operát naivabb és tökéletleneb műalkotásnak tartsa s a téves hit idő folytán közzelfogássá vált; mintha az olaszok legnagyobb zeneszerzője mögötte maradna bármely modern lángelmének, vagy régi stílű „Troubadourja“ remek dallamosságával kevésbbé volna becses és gyönyörködtető például az új drámai irányzat szerint komponált „Aidájánál“.

Természetes, hogy a Verdi-operáknak egész más előadói iskola felel meg s ezt a lázas déli hevet hyperromantikus szenvedélyt kell kifejezni éneknek s játéknak egyaránt; a wagneri rendszer hódításai azonban hosszú időre visszavetették a tiszta olasz énekmodort belcantójával s éppen ennek tökéletesb alkalmazására kell törekedni Operánknak stilszerűség szempontjából.

A mai előadás, legalább külsőségekben, nem is volt e megfelelő fűszer hiján, a gyors, vehemens tempó megvolt a szinpadon és zenekarban s a hallgatóságot gyakran föl is villanyozta. *Alberti Werner*, a tavalyról kedvelt vendég, magas tenorját (mely csak az önkénytelen erő nagyságát nélkülözi,) bravurral csillogtatta; a notórius „mészáros-áriát“ pedig, a mit kissé népszínházias lelkességgel megújráztattak), oly fennen kivágta, hogy a rigorózus *Mészáros* igazgató is meg lehetett a termetre kicsiny, de olasz nyelvű énekóriás német trubadurral elégedve. *Takács* — *Lune* gróf — szerencsés vetélytársa volt játékban és énekben, ha nem is a *Leonore* iránti szerelemben, kit *Kaczér* Margit nagyon szép üde hanggal s énekében elég tüzzel személyesített. *P. Bartolucci* Viktória a cigányő szerepében, mint ujonnan szerződött tag, izléses alakítással igazolta ismert művésznői hírnevét. A ballet az idényben az első tűzpróbát ma állotta meg nagy tüzzel a tábori táncban. Kivánatos volna,

hogy az igazgatóság az Operaház és közönsége fényéhez s a dalmű belbecséhez méltóan a kiállítás összes külsőségeire több figyelmet fordítson; mert az olasz condottierik például meglehetősen ütött-kopott egyenruhával ékeskedtek s talán ez is volt oka annak az elkeseredett éneklésnek.

* **Aranyember.** Nagyon hálátlannak kellene tartanunk a közönséget, melyet még *Jókai* költészetének varázsa sem vonzott a Nemzeti Színházba, ha ezt az ürességet nem irhatnók a korai időszak rovására; hisz éppen a Nemzeti Színház igazi közönsége nem érkezett még haza. A kik a mai előadásra eljöttek, sokat tapsoltak *Pálfi* rokonszenves *Timár Mihály*ának és *Maróthy* Margitnak, ki mint *Timea* kiváló szép jelenség volt; magas intelligenciájának és alakító erejének sok jelenetben adta meggyőző bizonyosságát. *Náday* az első, de most is friss humoru *Kristyán Tódor* a mai előadáson is nagyon tetszett. A többi szereplő is megállta helyét.

* **Szerződötések.** A M. Kir. Operaház igazgatósága szerződötette *Komáromy* Mariskát, a Magyar Színház művésznőjét énekesnőnek, *Boóthy* Zsigát ösztöndíjasnak és *Csepreghy* Ferencz-nét főruhátárosnőnek. A fölsoroltakon kívül *Gábor* József tenoristát is az Opera ösztöndíjasai közé szerződötette *Mészáros* Imre igazgató.

* **A Garay János-Társaság** tegnap délután tartotta ez évi nagygyűlését *Szászvárosi* V. Jenő elnöklete mellett. Az elnöki megnyitó beszéd után a fötitkár olvasta fel jelentését, majd a tisztikar megválasztására került a sor. Fötitkár lett *Dévay* József, pénztárnok *Géczy* István, ellenőr *P. Juhász* Ödön. Igazgató választmányi tagok lettek: *Dura* Máté, *Kövér* Ilma és *Boránd* János. Végre egy rendes tagot és egy igazgató választmányi tagot a tagok sorából töröltek. A nagygyűlést felolvasó szakülés követte, melyben részt vettek: *Erédlyi* Gyula, a ki *Irodalmi és társadalmi betegségek* címen tartotta meg székfoglalóját; *Szászvárosi* V. Jenő néhány népdalt olvasott fel, végül *Molnár* Gyula dr. olvasott fel részleteket *Bayard lovag* című 4 felvonásos színművéből. A fölolvasókat a közönség lelkesen megtapsolta.

* **Pálmay Ilka visszalépése.** A „Wiener Tagblatt“ írja: „A legkedveltebb operette-énekesnők egyike fog ennek az idénynek a folyamán elbucszni a színházról. *Pálmay* Ilka, a kinek neve egymagában is telt házat biztosított annak idején, a színháznak Isten hozzádot készűl mondani. Vele az operette terén fényes erő tűnik le. *Pálmay* asszony szerepeiben igaz művészi felfogást tanusított, keccses, sikkes volt és pikánságával le tudta a közönséget kötni. Remeklései *Nitouché*-ban és számos más szerepében a bécsiéknak még élénk emlékezetében állanak. A diva először Budapesten fog a szinpadtól bucsuzni, a hol januárban vagy februárban lesz előreláthatólag bucsufellépő. De mi azt reméljük, hogy a művésznőt hihetőleg ezután is fogjuk néha jótékonyczélu előadásokon üdvözölhetni. *Pálmay* asszony jelenleg „*Helenenhof*“ nevű birtokán, *Althofenben* (*Karinthia*) tartózkodik.“

* **Hat eredeti ballet.** A Magyar Királyi Operaház igazgatójánál ezidő szerint hat eredeti magyar ballet van benyújtva elfogadásra. Hír szerint a benyújtott magyar balletek oly jók, hogy azok közül legalább hármat még az idén be fog mutatni az Operaház.

* **Az emberévő.** A Nemzeti Színház ezidei első eredeti újdonsága *Gabányi Árpád Az emberévő* című vígjátéka lesz. A darabból már javában folynak a próbák és a bemutató előadás e hó 28-ra van kitűzve.

* **A Kereskedelmi Múzeum** szakkönyvtárát most rendezik és rovan-csolják. A nagy munkát még e hónap folyamán befejezik és a könyvtárt október elején megnyitják.

* **Vigszínház.** A *takácsok*, Hauptmann Gerhart színművének előkészületei a Vigszínházban annyira haladtak, hogy a darab bemutató előadása szombaton, folyó hó 22-én okvetlenül meg lesz tartható. A világszerte ismert darab a Vigszínház művészeti személyzetének nemcsak majdnem összes tagjait foglalkoztatja, hanem külön statisztéria szerződötését tettesz szükségessé. Hilde Lujza takácsasszony szerepét *Jászai Mari* játssza. Különösen érdekes és karakterisztikus takácsszerepekhez jutottak azon kívül *Hege-düs*, *Góth*, *Balassa*, *Gál*, *Fenyvesi* és *Bihari*.

* **Néphangversenyek.** A külföld nagyobb városaiban, különösen Londonban nagy népszerűségnek örvendenek a néphangversenyek, a melyeknek az a céljuk, hogy a jó zenét a munkásokkal és a szegényebb néposztályal megismertessék. Ezt az intézményt akarja meghonosítani nálunk *Hackl N. Lajos* zenetanár, a néphangversenyek uttörője, a ki a tél folyamán több ilyen hangversenyt készül rendezni a fővárosi Vigadó nagytermében.

* **Arányi Dezső Frankfurtban.** Arányi Dezső, a budapesti kir. Operaház volt tagja, a napokban a frankfurti Operaházban szerepelt Verdi *Traviata*-jában. Frankfurti lapok Arányi hanganyagát üdének, kielégítőnek tartják, de nem látnak benne valami nagy színészi talentumot. Kifogásolják sok tremolóját, a mi a rossz értelemben vett olasz iskola sajátja.

SPORT.

∞ **A budapesti őszi futtatás.** A bécsi meeting után vasárnap ismét Budapesten kezdődik az őszi meeting. A budapesti közönségnek szép és élvezetes versenyekben lesz része, mert a meeting minden napját egy-két érdekesebb futás fogja változtatossá tenni. A főbb versenyek a következők: Szeptember 23-án Őszi kísérleti verseny, 25-én Prince of Wales-handicap és Őszi kancza-díj, 27-én St. Leger, 29-én Őszi handikap és Kétévesek államdíja, 30-án Hatvani díj, október 2-án Kétévesek nagy handikapja és Nyílt handikap, 4-én Lovaregyesületi díj, 6-án Földmivélségi minisztérium díja, 7-én Totalizátor-handikap, 9-én Szent László-díj.

∞ **Postagalamb bajnokság.** Az októberi baromfiállítás alkalmával a postagalambtenyésztők Hatvani bajnokságot rendeznek. A versenyben egy galambbal bárki is részt vehet. A verseny iránt érdeklődők az *Országos Baromfi Tenyésztési Egyesület* igazgatóságánál (Rottenbiller-utca 30. sz.) kaphatnak bővebb felvilágosítást.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Dr. Takács Zoltán bankóhamisítási ügyében** a vizsgálat erősen folyik. A fogva tartott *Balázs Imre* töredelmes vallomást tett és előadta, hogy *Takács* és *Oravetz* rábeszélésére kénytelen volt 200 holdnyi birtokára kölcsönt fölvenni a hengerek bevásárlására. Egyéb köze sem volt a két bankóhamisítőhoz. Hogy ezt beigazolja, beszerezette az erre a kölcsönre vonatkozó takarékpénztári kivonatot s ezt becsatolta a vizsgálati iratokhoz.

§ **Ravasz adós.** *Hoffmann Adolf* Izrael merész vállalkozásai következtében adósságokba keveredett, úgy, hogy 1897. évben fizetésképtelenné lett, majd csődbe került, vagyonát azonban át ruházta sógoraira, *Lichtenstein Samura* és *Böhm Mórra*. Ezen vagyonelvonás következtében a kijátszott hitelezők család bukás bűntette miatt feljelentették *Hoffmann Adolf* Izraelt. Ma tárgyalta bűnyűjét a büntető törvény-

szék, itélethozatalra azonban nem került a sor, mert a törvényszék a tárgyalást több tanu beidézése céljából elnapolta.

§ **A megrágalmazott kapitány.** *Keresztseggy-Horváth János* székesfehérvári parasztagdát a városi alkapitány valami ügyes-bajos dologban elmarasztalt *Stein* Bélával szemben, mi miatt *Keresztseggy* elkeseredésében azt állította, hogy *Stein* az alkapitányt megvesztegette. A székesfehérvári törvényszék ezért 2 hónapi fogházra ítélte és ezen ítéletet a kir. tábla ma helybenhagyta. A vádlott erre újabb felebbezést jelentett be.

Nyílt-tér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Szabadalmazott
gázgyújtó
gyufa és láng nélkül
10.000 lángmeggyújtására.

Darabja: ruddal felszerelve
6 korona.

Magyarországi
vezérképviselő:

RadóLajos

BUDAPEST, VI.,
Izabella-u. 73.

Ismételadónak megfelelő engedmény.

Ügynökök ke-restetnek.

KÖZGAZDASÁG.

— **Az állatorvosi szolgálat államosítása.** Az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló törvény értelmében 1901 január hó 1-én 535 m. kir. állatorvosi állás töltendő be. Ezek között vannak a VI. fizetési osztályba sorozott állategészségügyi főfelügyelői, a VII. fizetési osztályba sorozott állategészségügyi felügyelői, m. kir. főállatorvosi, állatorvosi és segélydíjjal javadalmazott állatorvosgyakornoki állások, a melyekre most hirdet pályázatot a földmivélségi miniszter. Pályázhatnak mindazok, a kik a köztisztviselők minősítéséről szóló törvényben előirt kellekeken kívül állatorvosi oklevéllel bírnak és az állatorvosi tiszt-

vizsgát sikerrel letették. A kik 5 évig állatorvosi közszolgálatban állottak, azoknak nem kell a tisztviselő vizsga letételét igazolniok. A pályázati kérvények legkésőbb ez év október 15-ig adandók be a földmivélségi minisztériumban. Közszolgálatban állóknak törvényhatóságuk első tisztviselője utján kell kérvényeket fölterjeszteni. Megjegyzendő, hogy ez állásokra való első kinevezés ideiglenes s a véglegesítést egy évi szolgálat után, annak sikeréhez képest fogják eszközölni.

— **Kedvezményes utazás Kassára.**

A kassai agrár-kongresszus résztvevői számára a kereskedelemügyi miniszter a magyar királyi államvasutak vonalain, mint a többi vasutak is kedvezményes utazást biztosítottak. A gazdakongresszus résztvevői első osztályon másod-osztályu jeggyel, második osztályon harmad-osztályu jeggyel, harmadik osztályon pedig fél harmad-osztályu jeggyel utazhatnak. Feltételül kötetelt ki azonban, hogy a kedvezményre igényt tartók a Magyar Gazdaszövetség „Hangya” fogyasztási és értékesítési szövetkezeténél (Baross-utca 10. sz., földszint) jelentkezzenek.

— **Kereskedelmi esti tanfolyamok.** A kereskedelmi szakműveltséget terjesztő egyesület kereskedelmi és nyelvi tanfolyamain 5 hallgató a budapesti kereskedelmi és iparkamara alapítványi helyeire teljes tandíjmentességgel felvehető. Személyes megkeresésre az egyesületi ügyvivő-titkárság (VI., Vörösmarty-utca 42.) szívesen nyújt felvilágosítást. Ugyanitt részletes tájékoztatók is kaphatók.

Időjárás.

Európa északnyugati részét kivéve, az időjárásban még mindig a száraz jelleg van túlsúlyban. A hőmérséklet Oroszországban alacsony.

Hazánkban száraz, derült és nappal meleg idő uralkodik.

Jóslat: Délkeleti szelekkel a felhőzet nagyobbodása, de egyébként száraz és meleg idő várható.

Hőmérséklet: Budapest 13-5, Ó-Gyalla 12-3, Zóráb 13-2, Szeged 13-2, Kolozsvár 7-6, Bécs 15-0, Róma 18-8, Berlin 14-2, Páris 15-1, Szent-Pétervár 6-2.

REGÉNYCSARNOK.

Leczke.

Írta: **Kovács János.**

(Folytatás.) (2)

A választást megelőző estén Szántó professzor urnál kedélyes pártvacsera volt, a melyen egymást érték a szebbnél-szebb pohárköszöntők.

A jövődöbeli képviselő valóság-gal remekelt szónoklataival, melyekben apróra felölelte mindama *társadalmi és politikai kérdéseket*, melyek az ország felvirágzásának útjában állanak, hangsúlyozván, hogy *szent meggyőződéséből* kifolyólag minden erejével azon fog munkálkodni, hogy a bajok orvosoltassanak...

De a legnagyobb hatást ama kijelentésével érte el, a mit a vendégek távoztával, *szűkebb családi körben* mondott: hogy tudniillik, az utóbbi napokban az a meggyőződés

érelődött meg benne, hogy ne csak *mandátumot*, de *asszonyt* is vigyen a fővárosba, a mely tisztet pedig, úgy véli, senki méltóbban betölteni nem volna képes, mint szeretett elnökének bájos leánya, Irén kisasszony...

Irén nagysám egy kicsit ellenkezett, boldogtalanságot emlegetett, meg azt is erősítette, hogy sem ő, sem pedig Elek nem volna képes túlélni, ha elszakítanák őket stb. stb., de a mama ékesszólása csakhamar megnyugtatta.

— Kedves leányom — mondta kenetteljesen — légy okos; igaz, én is így voltam a te korodban. Örökös lemondásról, kolostorról beszéltem, ha nem leszek első ideálomé, s ime, itt vagyok. Pedig én csak egy kisvárosi tanárné lettem, míg a te kéröd főispán, sőt nincs kizárva, hogy miniszter lehet. Meg aztán az is csak ér valamit, ha az embernek az apja királyi tanfelügyelő...

Becsey Zoltánt másnap nagy szö-

s pár hétre a választás után a képviselő oltárhoz vezette pártelnöke bájos leányát, nem kis bosszúságára sok leányos mamának, különösen pedig a derék polgármesternének, kinek három eladó leánya volt, három virágszál, a kik közül a legkisebb, a fitosorru, szöszeke Aranka volt az, ki, mikor a jelölt ur megérkezett, a pályaháznál gyönyörű csokrot nyújtott át neki olyan csinos beszéd kíséretében, hogy bármely képviselőnek megirigyelhetné; ezt maga a képviselő ur is elismerte akkor, jelölt korában...

Az esküvő fényes volt. A menyasszonynak nem szakadt meg a szíve, mikor az oltár előtt elmondta a holtomiglant, sőt a templomból kijövet, egy oszlop mellett megpillompásan udvarolt Irén nagysámnak, a ki természetesen illetlen dolognak tartotta volna kedveskedéseire nem reagálni. Tetőtől talpig gavallér uri ember volt, kissétul a legénysoron, de abban a korban, a melyre a gondos anyák azt mondják:

— Érett, megállapodott ember, a ki már eljárta a bolondját. Ezután csak kötelességének és családjának fog élni...

Ezt különösen a derék pártelnöknek hangsúlyozta általában, különösen pedig Irén nagysámnak, annál is inkább, mert az anya éles szemével észrevette, hogy a jelölt ur többet foglalkozik Irénkével, mint jövődö parlamenti terveivel.

lantva a Kontz Elek sápadt arcát, hősiesen kiállotta a fiatal ember szemrehányó tekintetét.

Kontz Elek is azt hitte, hogy menten összeesik ott a templomban, mig az esketési ceremónia folyt; csak arra kérte Istenét, adjon neki annyi erőt, hogy a hűtlen leánynak még egyszer a szemébe nézhessen.

Megtörtént, s nem halt bele; de úgy érezte, hogy bensejében ott a szíve körül hideg jégkéreg képződött. Igen, igen attól a közömbös arctól, a volt kedves hideg tekintetétől, kihűlt, nem — megfagyott a szíve...

(Folyt. köv.)

Háztulajdonosok

kiknek házfelügyelőre van szükségük, forduljanak a Budapesti **Házfelügyelők Lapja** kiadóhivatalához, hol mindig elegendő ajánkozó van előjegyzve és közvetítési díj nélkül ajánlanak megbízható egyéneket. Kiadóhivatal **Koroposi-ut 53.**, földszint. Levélbeli megbízások is azonnal elintéztetnek. **Mutatványszám 24 fillér.**

Budapesti gabonatözsde.

Csendes irányzat és tartott árak mellett 25 000 mm. buza kelt ma el, itt-ott nagyobb tételekben is. A legmagasabb ár 7.75 K., a legalacsonyabb 7.—K. volt. Egyéb gabonaművek közül 1000 mm. rozs 6.67 és fél 6.80 koronán és 200 mm. árpa 5.90 koronán került forgalomba. 4 és fél órákor a következők voltak a záróárfolyamok:

Buza 1900. okt.-re	7.53—7.54
Buza áprilisra	7.96—7.97
Rozs 1900. okt.-re	7.02—7.03
Rozs áprilisra	7.40—7.41
Tengeri okt.-re	6.57—6.58
Tengeri máj.-ra	4.95—4.96
Zab 1900. okt.-re	5.21—5.22

Budapesti értéktözsde.

Berlinben a vasuti és bányapapírok kellemetlen módon hanyatlanak, a mi a mi tőzsdénk irányzatát is kedvezőtlenül befolyásolta. Később azonban az árak javultak, mivel Berlinből ismét magasabb jegyzések érkeztek és különösen államvasuti részvényben keletkezett élénkebb forgalom.

A helyi értékek piacza állandóan lanyha volt.

Valuták és ércváltók szilárdak.

A 4 órai záratkor maradt:

Jsztrák hitelrészvény	662.50
Magyar hitelrészvény	676.—
Leszámitoló	446.—
Rimamurányi vasműv.	534.—
Oszt. magyar-államvasut	668.50
Közuti-vasut	602.—
Városi villamos vasut	290.—

Állatvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Szeptember 18-án. Fiatal nehéz (páronként 320 kgron felüli súlyban) 97—98 fillér.

Fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 96—97 fillér. Fiatal könnyű (páronként 250 kgrig terjedő súlyban) 98—99 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgron felüli súlyban) 96—97 fillérig. Közép (páronként 240—260 kgr. súlyban) 95—96 fillérig. Könnyű (páronként 240 kgrig terjedő súlyban) 94—95 fillérig. A sertésüzlet irányzata: változatlan.

Budapesti borjuvásár. Szeptember 18-án. Felhajtott élő borju 626 drb. Növendékmárha 26 drb. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 80—86 fillér, kivételesen 96 fillér. Másórendű 62—76 fillér. Növendékmárha elsőrendű 50—54 és fél fillér., kiv. — fillér. Másórendű 40—45 fillér. Silányabb — fillér kigr.-kint. Lanyha irányzat, vontatott lefolyással. Az árak 4—6 fillérrel kilogrammonként csökkentek.

SZINHÁZAK.

(Szerdán, szeptember 19-én.)

NEMZETI SZINHÁZ.

Nóra.

Színmű 3 felv. Irta Ibsen Henrik.

Személyek:

Helmer Róbert	Mihályfi
Nóra, neje	Márkus E.
Ervin	Gálosi
Bob	gyermek
Emmi	Rudai T.
Rank	Rudai M.
Özv. Lindenné	Ujházi
Günther	Szacsvayné
	Szacsvay

Kezdeté fél 8 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

A hugonották.

Nagy opera 4 felv. Zenéjét szerzette Mayerbeer, Szövegét írta Scribe. Fordította Nádaskay Lajos.

Személyek:

Valois Margit	Blätterhauer
Valentine	Vasquezné
Urbain, apród	Payer M.
Királyné udvarhölgy	Kolozsvári
De Nangis Raoul	Signorini
Marczel	Ney D.
Saint Bris gróf	Várady
De Nevers gróf	Beck
Tavannes	Dalnoki
De Rez	Ney B.
De Thou	Krécsy

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZINHÁZ.

Toledad.

Operette 3 felv. Irta Fabrice Carré. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Fernand házasság.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Feydeau. Fordította Fáy J. Béla.

Kezdeté fél 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A Kleopátra.

Operette 3 felv. Irta és zenéjét szerzette Verő György.

Kezdeté fél 8 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.

Tosca.

Történelmi dráma 5 felvonásban. Irta Sardou V. Fordította Makó Lajos. Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Dolly.

Svéd színmű 3 felvonásban dalokkal és tánczcsal. Irta Christiernson Henrik. Kezdeté fél 8 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

Páris 1900-ban.

Irta Salamon Ödön.

Kezdeté fél 8 órákor.

Torna-eszközök, függő-ágyak,

kötélárak és mindennemű hálók ipartelepe.

Ponyvák, zsákok, ruhatérítők, kötelek fehér kenderből, zsinórok, dohány- és rebzsinórok, kenderömlök és hevederek. Valódi angol lawn-tennis, football és halásznai készletek gyári raktára.

SEFFER ANTAL

Budapest. Központi városház épület Károly-utca 1. bolt sz. 12. Gondos kiszolgálást. Vidékre árjegyzék szerint. Költségvetés tornatermek teljes berendezésére kívánatra díjmentes.

Tűzifa.

Egy nagyfuvar 4 köbméter legjobb minőségű száraz egészséges kemény tűzifa felaprítva, házhoz szállítva, behordva

17 forint

2 köbméter 9 frt, 1 köbméter 5 frt. Megrendelhető levelezőlapon vagy személyesen **CILCER BÉLA** tűzifa-raktárában, V. Visegrádi-utca 60. sz. alatt.

Zsebórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
POLGÁR KÁLMÁN
óras- és ékszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

Diszes ingaórák.

Divatos ékszer.

CZIMET ADOLF
óras és ékszerész
Budapest, VIII., Üllői-ut 64.
Felülmulhatatlan.
Minden órajavítás
80 kr.
Üllői-ut 64. szám alatt.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek
3 évi jótállás mellett.

Iskolakönyvek
Az összes hazai középiskolák részére jó anti-
quárus példányokban legolcsóbban kaphatók
KUN S. antiquar könyvkereskedő üzletel-
ben: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 6. sz.
és VII., Erzsébet-körút 33. szám. Mindkét
üzletben használt tankönyvek a legmegtartóssá-
áron megvételnek vagy becsereletnek.

Kávé!

Ajánlom kitűnő minőségű kávémat a következő
igen olcsó árban:

- Nyers kávé.**
- 1 kiló Verseny-kávé (igen szép zöld) 1.30
  - 1 kiló Gyöngy-kávé 1.50
  - 1 kiló Mocca (afrikai) 1.40
  - 1 kiló Mocca (finom) 1.60
  - 1 kiló Jáva 1.40
  - 1 kiló Jáva (igen finom) 1.60
  - 1 kiló Kuba-kávé 1.70
  - 1 kiló Cuba Portorico 1.90
  - 1 kiló Vegyes Pörkölt kávé igen szép és jó 1.40
- 4/5 kiló postaszák megrendelésnél vidékre is teljesen bérmentve minden más költség nélkül szállítok. Kávéim tiszta és jó minőségűek 10 év óta fennálló jó hírnevem kezességem.

Balogh László
BUDAPEST,

Fő-üzlet: Rottenbiller-utca 12.
Fiók-üzlet: Andrássy-ut 86.

Alapított 1850.

LÖWY SÁNDOR Feldmann S. utóda

Budapest, VI., Eötvös-utca 23/a.
Paplan, matracz és rouletta gyártmányainak
árjegyzéke,
Rouge-paplanok.

- I. sz. 3 zsinóros, 105/155 cm. kor. 2.70
- II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 3.10
- III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 3.50
- IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 4.—

Secunda satin-paplanok.

- I. sz. 3 zsinóros, 105/155 cm. kor. 4.40
- II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 4.80
- III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 5.40
- IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 6.—

Prima satin-paplanok, egy szélben.

- I. sz. 3 zsinóros, 105/155 cm. kor. 5.20
- II. sz. 4 zsinóros, 115/165 cm. kor. 5.80
- III. sz. 5 zsinóros, 125/175 cm. kor. 6.70
- IV. sz. 6 zsinóros, 135/185 cm. kor. 7.30

Atlasz-paplanok minden színben 14 koronától feljebb.

Matraczok jó minőségű csinvat-vászonból.

- Volin-töltéssel kor. 7.— és 7.60
- Tengerifü-töltéssel kor. 8.40 és 9.20
- Afrique-töltéssel kor. 9.60 és 11.—

**Lőszőr-matraczok jó fajta Köper csin-
vatból 24 korona és feljebb.**

**Legszebb, legkényelmesebb, legolcsóbb
társas-utazás Párisba**

a világiállítás megtekintésére
a magyar tanulók utazása Párisba,
melyhez tanférnak, szülők, tisztességes tár-
sadmű állásu egyének osatlakozhatnak.

Indulás szeptember 29-én külön vonattal. Egy nap és éjjel pihenő Münchenben: visszauton Zürichben. Hét nap Párisban. Utközben is minden igényt kielégítő teljes ellátás. Elegáns szállodák. Szabad belépés a kiállítás területére. Kirándulások p. Versaillesba stb.

Összes költségek III. osztályban 115 frt 50 kr. II. osztályban 145 frt 50 kr. I. osztályban 185 frt 50 kr.

Jelentkezéseket elfogad Budapest, Zöldfa-
utca 27. sz. I. emelet

PROPPER N. JÁNOS
igazgató.

Olcsó és mégis jó

cipőt vásárolhat

RETEK MENYHÉRT

nagy cipőraktárában

BUDAPEST,

VII., Király-utca 81.

Női cipők.

- Kiv. bőr vagy laszt cipők 1.60
- Kivágot finom lack cipő 2.—
- Finom laszt. cz. cipő sziv a. 3.—
- Finom zergebőr cz. cipő 3.—
- Finom keztüdbőr czugos cipő besetz 3.30
- Finom keztüdbőr cipő, szalon lack betéttel 3.20
- Finom zergebőr reg. félcipő gombbal 2.20
- Zergebőr magas gombos vagy füzös cipő 3.30
- Keztüdbőr gombos v. füzös cipő lack betéttel 3.40
- Szines bagaria füzös cipő 3.50
- Szines bagaria gombos cipő 3.50
- Szines bagaria czugos cipő 3.50
- Chevra füzös vagy gombos cipő 5.—

Uri cipők.

- Erős duplt. bor. munkába való cipő 3.50
- Finom vikszb. b. cipő kap. vagy a nélkül 3.50
- Erős sima bornyubőr cipő 3.50
- Finom bornyubőr betét. cipő 4.—
- Finom kidbőr füzös cipő 4.50
- Finom szalonlakk kidbet. cipő 3.80
- Füzös lackcipő 4.50
- Szines bagaria füzös cipő 4.50
- Szines bagaria czugos cipő 4.—
- Chevra füzös vagy gombos cipő 6.—

Vidéki megrendelések utánvéttel pontosan eszkö-
zöltetnek. **Kirórolag saját készítmény!**

Elvem: Csekély haszon, nagy forgalom!

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

KIS HIRDETÉSEK

Kiadóhivatal:
IV., Vármegye-utca 11-13.

A kis hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fill., vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül. A kis hirdetésekbe a címzet és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli 'udakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdetik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők a kis hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére a kis hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja a kis hirdetés árát. Kis hirdetések félévetnek a kiadóhivatalban, IV., Vármegye-utca 11-13.

**Kereskedelmi és
Iparkalauz.
Beszerzési források.**

Egyházi szerek,
lobogók, képek és könyvek
legolcsóbban kaphatók:
Szűts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág-
utca 2. sz.

**Első magyar betűn-
tőde részvénytársaság**
Budapest, Deseffy-utca
32. sz. Könyv- és cizmirá-
sok. Rézlenia gyártás. Me-
chanikai műhely.

Kitűnő,
valódi székely konyha. Ebéd,
vacsora 20 forintért, a Fe-
hérió szálloda éttermében.
Ürmösineil, Kerepesi-ut.

Legolcsóbb bevásárlási
forrás!

Uj. WEISZ LAJOS
BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 22.
(Telefon-Hirmondó épület).

Saját gyártmányu
férő- és fu-ruha nagy
raktára.

Mérték szerinti megrende-
lések a legújabb divat sze-
rint a legjobb minőségű
kül- és belföldi gyapju-
szövetekből a legegység-
sában eszközöztettek,
feltűnő olcsó árak
mellett.

Butoriparosok,
Nemes és Lengyel Bu-
dapest, IV., Keoske-
méti-utca 6. sz. I. em.,
ajánlják dusan felszerelt
raktáraikat, saját készítő-
nyű fa- és kárpitos mun-
kákban.

**Nagy
iskola-
táska
vásár**

Leitner M. L. és fia
papirkereskedésében,
BUDAPEST,
V., Váci-körút 18. sz.

Tengerifü 3 részű csin-
matracz 3-50 kr. 2 sze-
mélyes atlasz cachemir-
paplan 3-50 kr (varrás
nélkül), négy gombhoszu
finom nyulékony bőrke-
ztyű 78 kr. Szövött tiszta
selyemkeme mint Taffet
és brocat átlag 88 kr.
Kapható, míg a készlet
tart. **Steiner Simon ver-
senyáruházában Ki-
rály-utca 34. sz. a.**
Kérném a címre ügyelni!

Lőszörmatracz
3 részű 15 klg. súlyban
csinvatból 14 forintért
kapható, míg a készlet tart.
Budapest, IV. ker.
Teréz-körút 36. sz. a
kárpitosnál.

Kész
konyha-berendezés
állandó raktára
BÖLE JÓZSEF
asztalos-mesternél,
Budapest,
VIII., Stáhl-utca 1.

Alapított 1871.
BLÁZEK ADOLF
kéműves és műköszörűs
BUDAPEST,
IV., Eskü-ut 5. szám.
Főherceg Klótild palota,
Kossuth Lajos-utca foly-
tatása.

*****
10 forint

remek szabású férfi-öltöny,
mérték után, valódi gyap-
ju-szövetekből

Grünfeld Ignác
férfi-szabó,
Budapest, Népszínház-ut-
ca 27. Vidékre minták
bérmentve. 752f

*****
**Mosó- és tisztító-
intézet jó forgalmu helyen**
eladó. Népszínház-utca 18.
7546

**„Lucifer“
alágyujtó**

**Maleczky szabadal-
ma.** Legjobb, legkényel-
esebb és legolcsóbb. —
Alágyujtóhoz fa tel-
jesen felesleges. Szá-
zankint 90, 160, illető-
leg 260 fillér. 2 koroná-
tól kezdve házhoz szállít-
tatik. Gyári főraktár: VII.,
Rottenbiller-utca 15. Vi-
szontelárusítónak árended-
mény.

Butor.
Saját készítményű kárpitos-
és asztalos-butorok legol-
csóbban kaphatók. VII.,
Garai-utca 44. a ké-
szítőnél.

Női ruhát
olcsón készítenek háznál, Ben-
czik Juliska, Kisfaludy-
utca 16., I. em. 11. 5112

Csemegeméz.
800 kilogramm elsőrendű
pergetett tiszta fehér ha-
vasi méz, vasuti állomásig
szállítva, 55 forinttal eladó.
5 kilós postacsomag bér-
mentve 3 frt 50 kr. Tiszta
méh-viasz kilója 1 frt 60
kr. **Kay Józsefnél Né-
met-Mokrán,** p. Király-
mező (Máramaros m.)
7557

Pénzkölcsönt
kötelezvényre, több évi
lefizetésre, katona-tisz-
teknak (házassági óva-
dakra és óvadék céljából
is), nyugdíjasoknak, hi-
vatalnokoknak, minden
hitelképes egyének eléleg
nélkül kieszaközöl a Pénz-
ügyi Me:kur Budapest,
Király-utca 30. (Válasz-
bélyeg).

Irodába,
szép folyékony írással
bíró gyakornok leány (ke-
resztény) 30 korona fize-
téssel azonnal alkalmá-
zást nyerhet. Sajátkezűleg
rt ajánlatok e lap kiadó-
hivatalába adandók be.
5775

**Fűszerkereskedés-
ben**
jártas segéd alkalmazást
keres. Szíves megkeresé-
sek Sterk József cím alatt
Mohácsra kéretnek. 7556

Legjobb árt
fizes ócska arany, ezüst,
órák, gyémánt és csillár
tárgyakért: **Hoffmann
Adolf ékszerész, Ke-
repesi ut 6. sz. Bazár-
épület.** Elzálogosított ék-
szerek kiváltatnak és az
érték többlete készpénzben
azonnal kifizetetik. 7552

Szabadalmi
Találmányok
értékesítése.

Butor.
Faragott hálószoba butor
rögtöni elköltözés miatt
eladó, csaknem egészen uj.
Sándor-utca 38., földszint
10., ajtó 19. 7558

**Egy jó házból való
iskolás leány**
gyermektelen keresztény
hivatalnok családnál tel-
jes ellátásra felvétetik. Jó-
zsef-utca 34/36., II. em.
15. 5402

Bolti-leánynak
teljes ellátással felvétetik
egy tisztességes, szegény
polgári családból száрма-
zó 16-20 év közötti ha-
jadon, a ki a háztartás
körüli is kell, hogy segéd-
kezzék. Csak iskolázottak
jelentkezzenek VIII. Szent-
királyi-utca 5., földszint
6. délelőtt 11-től 12-ig.
7552

rajzok, leírások és egyéb
műszakimunkák elkészí-
tését jutányosan elvállalja
LÁZAR ALBERT okl. gépész-
mérnök Budapest, VII., Ka-
zinczy-utca 46.

1900. PÁRISBAN KITÜNTETVE.
Dehmal Károly
Zongora gyáros
Budapest,
IV., Károly körút 20.

Csakis szolid katonai gyártmányok raktára, ugyanint
zongorák, pianinók és harmoniumok. Javítások és
hangolások lelkiismeretes és szakszerű kivitelben.
Olcsó habiberletekre is.

MAGYAR SZENTKÉP-IPARVÁLLALAT.

A magyar ipar ez ágának hazánkban vallás-erkölcsi és fontos
közgazdasági jelentősége van. Ha a külföldre szivárgó összeg a
hazai gyártmányért itt marad: vagyont mentünk meg az országnak;
idegen ajku hiveink pedig magyar tárgyú szentképek birtokába
jutnak.

Ez eszme által buzdítatva **Roskovics Ignác** festő-
művésznünknek a budai királyi palota Szent-István terme díszűl
festett és több más eredetie sokszorosítási jogát megszereztük s
a sorozat elseje gyanánt, nagy és kis formában

SZENT ERZSÉBET, SZENT MARGIT,
továbbá, **Zichy Mihály** egyik remekműve eredetije után,
SZÜZ MÁRIA és szülői
képeit adjuk, színes és fekete nyomásban.

Ezeket követi ugyancsak Roskovicsnak a Mária-radnai tem-
plom oltárképeül festett

„ANGYALI ÜDVÖZLET“ (Ave Mária),
továbbá ugyanannak
SZENT LÁSZLÓ és SZENT IMRE
képei és
SZENT ISTVÁN csoportképe.

A nagy képek 32 1/2 cm. széles és 50 cm. hosszúak és fali
díszül szolgálnak, a különböző méretű kisebbek pedig imakönyvbe
valók.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel készséggel szolgál

A kiadó: **WERBŐCZY KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
Budapest, IV., Vármegye-utca 11-13. (saját házában).

MINDENKI
rendelje meg a század leg-
hasznosabb könyvét: a
Kereskedelmi
Vegyészetet.

A Kereskedelmi Vegyészeti
nékülözhetetlen
mindeu gyáros, fűszer- és
vegyeskereskedő, szatócs,
illatszerész, gyógyszerész,
orvos, föld- és szőlőbirtok-
os, kertész, cukrász,
korcsmáros, vendéglős, pá-
linkamérő, fodrász, aszta-
los és egyáltalában min-
den kereskedő, iparos és
minden intelligens egyén-
nek.

Utmutatásainyomán bár-
ki tekintélyes mellékjöv-
delemre tehet szert.

Keresetnélküli egyének-
nek könnyű és becsületes
munka árán biztos és
kényelmes keresetforrást
nyújt.

Tanításai nyomán min-
den háztartásnál óriási
megtakarítások érhetők el.

A könyv legújabb kiadá-
sa 2 korona 40 fillér, vi-
dékre portómentes bekül-
désűl 2 korona 75 fillér
kedvezményes ártért meg-
rendelhető a

„MAGYARSÁG“
kiadóhivatalában Budapest,
IV., Vármegye-utca 11-13.

**Csinosan butoro-
zott szoba**
kiadó, Aggteleki-utca 17.,
II. udvar, II. em. ajtó 7.

Villamgyógydelejes kereszt vagy csillag
gyógyít és fölfrissít, kezeség mellett.

(R. B. sz. 86.967)

E készülék gyó-
gyít és segít a
Nem Volta-kereszt.
ma, eskór, influ-
enza és hátge-
rinczfájdalmak-
nál, köszvény,
rheuma, ischias,
neuralgia, migrén,
szívdelegás, fej-
v. fogfájás, fül-
zugás, álmatlan-
ságs minden ideg-
haj s gyöngeség-
néi kezeség mel-
lett.

20 éves betegsé-
geket teljesen
meggyógyított.
Elismerések és
bizonyítványok a
világ minden ré-
széből irodám-
ban megtekinthe-
tők. A kit leg-
később 45 nap
alatt meg nem
gyógyít: a pénzt
visszakapja.

Figyelmeztetem a t. című közönséget, hogy az én csil-
lagom **nem tévesztendő össze** a Voltával, mely
teljes hatástalansága miatt Németországban hivatalo-
san el van tiltva, míg az én villamgyógydelejes csilla-
gom kitűnő gyogyerejénél fogva általánosan elterjedt
és közkedvelt.

A kis készülék 4 korona.
(Gyermekek és nők számára.)
A nagy készülék 6 korona.
(Régibb betegségeknek használendő.)

Központi eladási hely a bel- és külföld részére:
Müller Albert
Budapest, V, Vadász-utca 42/R. Kálmán-u. sarok.